నడుస్తున్న చరిత్ర :

రామరాజ్యంలో రాంపూర్

విప్లవోద్యమాన్ని అణచడానికి శత్రువులు రోజురోజుకూ కొత్త ఎత్తుగడలనూ పద్ధతులనూ అన్వేషిస్తున్నారు. పట్టికరాసుకుంటే అది అమానుషత్వానికి రోల్-కాల్ అవుతుంది. మార్క్సిజం అర్థంకానివాళ్ళకు అది అర్థంకాదు. కూలి అడిగితే రోకలి బండలు ఎందుకు ఎక్కించాలి? పాటలు పాడుకుంటే స్టేజీని ఎందుకు విరగ్గొట్టాలి? సమ్మెచేస్తే దొమ్మీకేసెందుకుపెట్టాలి? ప్రజలను కదిలిస్తే 'ఎన్‌కౌంటర్' ఎందుకు చేయాలి? సభలు పెట్టుకుంటే సెక్షన్ 144 ఎందుకు ప్రకటించాలి? ఈ ప్రశ్నలకు వ్యవస్థతో సంబంధంలేని సమాధానం దొరకదు. అటువంటి సమాధానంకోసం వెతికితే దారీతెన్నూ తెలియక ఎవరోఏదో దాస్తున్నారనిపిస్తుంది. ఇవన్నీ జరుగుతున్నా యని ఆరోపించేవాళ్లు పాక్షికంగా మాట్లాడుతున్నారని అనుమానంవస్తుంది. ఈ అను మానం కారణంగా పోలీసులూ ప్రభుత్వమూ సృష్టించే పుక్కిటిపురాణాలకు విశ్వస నీయత (credibility) కలుగుతుంది. సమాజంలో ఆస్తిపరులవర్గం పాలకవర్గమనీ, ప్రభుత్వం దాన్నికాపాడే రక్షకదళమనీ, పోలీసులూకోర్టులూ చట్టమూ ఆ రక్షణకు సాధనాలనీ అర్థంకాకపోతే ఈ సంశయాలకు సమాధానం దొరకదు. 'మీరు ఏమీ చేయకపోతే పోలీసులు దౌర్జన్యాలు ఎందుకు చేస్తారు? వాళ్ళకు అందులో ఇంటరెస్ట్ ఏముంది!' అనే ప్రశ్నార్థకం ఆలోచనాశూన్యంలో వేళ్లాడుతూ ఉండిపోతుంది. ఈ ప్రశ్నవెనక వున్నది అమాయకత్వమే అయితే దానికి ఆ అమాయకత్వం పరిధిలో సమాధానం లేదు.

ఉత్తరభారతదేశంలో సగటుగ్రామాన్ని రాంపూర్ అంటారు. అది సగటు పేరు మాత్రమే. ఇవ్వాళ వరంగల్‌లో రాంపురం వేరేఅర్థంలో సగటు గ్రామం. వర్గసమాజాల అసమాన చట్టాలను సహితం అతిక్రమించని పేదప్రజానీకంపైన భూస్వాములు పోలీసుల దన్నుతోసాగిస్తున్న దౌర్జన్యాలకు రాంపురం మారుపేరయింది. చుట్టుపక్కల గ్రామాలలో ఇస్తున్నకూలి తమకుగూడ ఇవ్వాలని కోరినందుకు అరెస్టుల తోనూ అక్రమనిర్బంధంతోనూ మడికొండ లాకప్‌లో చిత్రహింసలతోనూ సాయు ధంగా దౌర్జన్యం చేసారన్న అబద్ధపుకేసుతోనూ ప్రారంభమయి మూడునెలల కాలంలో ఒక రాడికల్ యువకుడి హత్యకు దారితీసింది రాంపురం కథ.

వరంగల్ - హైదరాబాద్ రహదారిపక్కన కాజీపేటకు 10 కిలోమీటర్లదూరంలో వుంది రాంపురం. గ్రామంలో వెలమ భూస్వాములది పెత్తనం. వాళ్లవి ముప్పై

కుటుంబాలవరకు ఉన్నాయి. కొందరికి 20 ఎకరాలవరకు తరిపొలం, 70 ఎకరాల వరకు కుష్కి వున్నాయి. గ్రామసర్పంచ్ ఈ వెలమపెత్తందార్లకు నాయకుడు. భూమినుంచి సంపాదించే ఆదాయంచాలక ఇతను గూడ్సుబళ్ళనుదోచుకునే 'వ్యాపారం' చాలాకాలం నడిపాడు. కాజీపేటనుండి హైదరాబాద్ వెళ్ళే రైలుమార్గం రాంపురం పక్కనుండివెళ్తుంది. పెండ్యాల రైల్వేస్టేషన్ రాంపురం శివార్లలోనేవుంది. ఆ ప్రాంతంలో ఒకచోట మెరక ఉండడంవల్ల రైలుబళ్ళు నెమ్మదిగాపోతాయి. సర్పంచ్ జీతగాళ్లు కాజీపేటలో మాల్‌గాడీ (గూడ్సుబండి) ఎక్కి ధాన్యంబస్తాలో సిమెంటు బస్తాలో రాంపురందగ్గర కిందపడేసి తామూదూకి దొంగమాల్‌ను దొరవారిఇంటికి తెస్తారు. సరుకులోనూ పద్ధతిలోనూ కొత్తదనమేగాని, దొరలు దొంగతనాలుచేయించి తమ ఆదాయాన్ని బలిపించుకోవడం తెలంగాణకు కొత్తకాదు. తెలంగాణ ఫ్యూడల్ వ్యవస్థలో ఇదొక ముఖ్యమయినఅంశం. ఒకప్పుడు వెండిబంగారాలూ ధాన్యమూ గొడ్లూ దొంగిలించేవాళ్లు, 'గ్రీన్‌రెవల్యూషన్' వల్ల పెట్టుబడిదారీ సంబంధాలు రాకున్నా సాంకేతికపరికరాలు వచ్చినతరువాత మోటార్లూ ఆయిల్‌ఇంజన్లూ స్టార్టర్లూ దొంగిలించడం మొదలుపెట్టారు. వరంగల్‌దగ్గరేవున్న అన్నాసాగరం భూస్వామి ఇందుకు సుప్రసిద్ధుడు. ఇంతకంటె సుఖమయిన వ్యాపారం మరొకటి ఉండదు. దొంగతనాలుచేసేది తమ జీతగాళ్లేకాబట్టి పెట్టుబడి అక్కరలేదు. పట్టుబడితే జీతగాడికేశిక్ష కాబట్టి రిస్కులేదు. (ఒక్కటేరిస్కు. దొరవారి కోసం దొంగతనాలుచేసి జెయిలుకువెళ్ళే జీతగాడికి అసలుబండారమంతా తెలిసి వుంటుంది కాబట్టి, ఎవరయినా బయటినుండి కొంచెంనిప్పందిస్తే వాడు రాడికల్‌గా మారే ప్రమాదంవుంది. అన్నాసాగరంలో సరిగ్గా ఇదేజరిగి దొరవారికి పీకలమీద కొచ్చింది. అదివేరేకథ)

ఈ రాంపురానికి రాడికల్ రాజకీయాలు దొరలకొడుకులే తీసుకొచ్చారు- ఏదో పంచాయితీ తెంపడానికి. అయితే పిలిచిన పేరంటంతో ఆగిపోక ఆ రాజకీయం కూలి వాళ్ళలోకి పాకి వాళ్ళను చైతన్యవంతులను చేయడం మొదలుపెడితే వ్యతిరేకించారు. దీన్ని ఎట్లాగయినా అణచాలని ఘనపురంతాలూకా పెత్తందార్లందరితోపాటు తామూ ఆశించారు. ఈ ఆశ తాత్కాలికంగా ఫలించింది. కామ్రేడ్ రమణను పీసర భూస్వాములు చంపినతరువాత ఇక ఆ బెడదవదిలిందని వరంగల్‌జిల్లా ఎస్పీ రామావతార్ యాదవ్‌గారు పత్రికాప్రకటనఇవ్వడం, అదేనిజమని ఘనపురం తాలూకా భూస్వాములు గుండెలనిండా గాలిపీల్చుకోవడం, జరిగింది. అయితే ఆ విజయం తాత్కా-

లికమే. ఊరూరా రమణతో తిరిగిన యువకులు. రమణచేత చైతన్యవంతులయిన యువకులు, ఉన్నారు. వాళ్లు రైతాంగఉద్యమాన్ని మళ్ళీ ముందుకు తీసుకుపోవడానికి ఆయత్తమయ్యారు.

రాంపురంలో వెంకటమల్లు అటువంటి ఒక యువకుడు. అతనిది గొల్లకులం. తండ్రి మల్లయ్యకు 5 ఎకరాలభూమివుంది, కాని ఎకరానికొకడన్నట్టు 5 గురు కొడుకులున్నారు. నాలుగవకొడుకు వెంకన్న చురుకయిన కుర్రవాడు. స్ఫురద్రూపి. స్పష్టమయినమాట. అతనిఅనుభవం పరిమితులలో అసామాన్యమయిన అవగాహన. 'రమణతో తిరిగాడు' అని ఊరిలోపేరు.

ఈ సంవత్సరం వానాకాలం వచ్చిరావడంతో రాంపురంలో కూలిపోరాటం మొదలయింది. ఎంతో దౌర్జన్యానికి దారితీసిన ఆ పోరాటంలో విషయం చాలాచిన్నదే. చుట్టుపక్కలనున్న మడికొండ. పేకులగూడెం, ధర్మసాగరం గ్రామాలలో స్త్రీలకు ఇచ్చేకూలి రాంపురంలోగూడ ఇవ్వాలన్నారు. నాట్లకయినా కోతలకయినా ఆ గ్రామాలలో ఇచ్చేది 5 రూపాయలయితే రాంపురంలో ఇస్తున్నది 3 రూపాయలే. జీతగాళ్ల జీతాలుగూడ 1000 నుండి 1200 రూపాయలకు పెరగాలని డిమాండుచేసారు. సమ్మె చేయాలని నిర్ణయించుకున్నారు. డప్పుకొట్టుకుంటూ సమ్మెకుపిలుపిచ్చిన యాదగిరి మీద భూస్వాములు కన్నువేసారు. చర్చలకని రైతుకూలీసంఘాన్ని పిలిపించి, అదే సమయంలో పోలీసులనూ పిలిపించి, యాదగిరినీ సామ్యుయెల్‌నూ అప్పజెప్పారు. తరువాతిరోజు భూస్వాముల కులస్తులు 50 మందికలిసి మరొక 13 మంది రైతుకూలీ యువకులను తాళ్ళతోకట్టి మడికొండ పోలీసుస్టేషన్‌కు మార్చ్‌చేయించారు. కత్తులతోనూ ఇతర అపాయకర సాధనాలతోనూ స్త్రీలను నాట్లపనికి పోనీయకుండ దౌర్జన్యంగా ఆపారని ఫిర్యాదుచేసారు. అంతటి సాయుధదుండగులు (తమ అక్కచెల్లెళ్ళనూ తల్లులనే కత్తులతో బెదిరించగల వాళ్లు) నిరాయుధులయిన సర్పంచ్‌వంటి పెద్దమనుషులచేతికి ఎట్లాచిక్కారో, వాళ్లు నడవమంటే కిమ్మనకుండ మడికొండ దాకా ఎందుకునడిచారో అన్న సందేహం మడికొండ రూరల్‌సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టర్ గారికి రాలేదు. వారిప్రపంచంలో ఆలోచనలకు తావులేదు కాబట్టి సందేహాలకూ తావు లేదు. 'మేముండగా మీకెందుకింతశ్రమ' అని అలసిన భూస్వాముల లేతపాదాలను చూసి నొచ్చుకొని 'నిందితుల'లో 4 గురిని విడిచిపెట్టి 9 మందిని లాకప్‌లో వేసుకున్నాడు. వాళ్లలో వెంకన్నఒకడు. వెంకన్న అన్న రాములు మరొకడు. ఇది జరిగింది జూలై 8న.

ఈ 9 మందిని 13 రోజులు మడికొండ లాకప్‌లో ఉంచారు. అయిదురోజుల పాటు ఒళ్లువాచిపోయేలాగ కొట్టారు. బోర్లాపడుకోబెట్టి మోకాలికీళ్ళకు అడ్డంగా దళసరి లాఠీనిపెట్టి దానిమీద నిలబడి అరికాళ్ళమీద గంటలతరబడి కొట్టారు (దీన్ని 'రోకలిబండలు ఎక్కియ్యడం' అంటారు). మడికొండ లాకప్ చిత్రహింసలకు ప్రసిద్ధమయినది. ఇది ఒక అమీన్ మీదో ఒక సర్కిల్ మీదో ఆధారపడ్డసత్యం కాదు. రైతాంగ ఉద్యమం బలంగావున్న ప్రాంతంలో రూరల్‌సర్కిల్ కేంద్రం చిత్రహింసల కేంద్రం కాకతప్పదు.

అయిదురోజులయినా వాళ్ళను కోర్టుకు తేకపోయేసరికి వరంగల్ రూరల్ డీఎస్పీని అడగడానికి ఒక సాయంకాలం పౌరహక్కుల సంఘం వాళ్లువెళ్లారు. డీఎస్పీ ఇంటి ఆవరణలో పదిమంది మోతుబరుల లాగవున్నవాళ్లు కనబడ్డారు. నున్నని గడ్డం, తెల్లటిదోవతి, లాల్చి, పెద్దమనుషుల ప్రతిరూపాలలాగున్నారు. డీఎస్పీతో మాట్లాడుతుంటే ఆయనగారు 'మీరేమో ఆ కూలివాళ్ళను కోర్టుకు తెమ్మంటారు. కాని బయట రాంపురం ఆసాములున్నారు చూడండి. వాళ్లు ఆ కూలివాళ్ళను పొరబాటున గూడ రిమాండ్‌చేయొద్దనీ, బెయిల్‌మీదతిరిగొస్తే తమ ప్రాణాలకుముప్పనీ సాయంత్రం నుండీ నా ప్రాణాలుతోడేస్తున్నారు' అన్నాడు. ఆ ఆసాముల పైరవీయే నెగ్గింది. మరొక ఎనిమిదిరోజులు చట్టవిరుద్ధమయిన నిర్బంధం, చిత్రహింసలు, అనుభవించాకగాని రాంపురం రైతుకూలీలు కోర్టుకు, అక్కడినుండి జెయిలుకు, అటుపిదప బెయిలుమీద ఇంటికి, వెళ్ళలేదు.

ఆగస్ట్ 15 వచ్చింది. గత సంవత్సరం ఆగస్ట్ 15న గ్రామపంచాయితీ కార్యాలయంలో త్రివర్ణపతాకం ఎగరలేదు. వెంకటమల్లు నాయకత్వాన రాడికల్స్ దాన్ని ఎగరనివ్వలేదు. ఈ సంవత్సరం నలుగురు ఖాకీజవాన్ల సంరక్షణలో మువ్వన్నెల జెండా పైకి ఎగబాకింది. ఈ నాలుగవవన్నె లేకుండ ఆమూడు వన్నెలకు భద్రత లేదు. ఆరోజే పౌరహక్కుల సంఘం నిజనిర్ధారణ కమిటీ రాంపురం వెళ్లికూలిజనంతో మాట్లాడి వాళ్ళపై జరిగిన అత్యాచారాల గురించి తెలుసుకుంది. పౌరహక్కుల సంఘాన్ని అటకాయించడం, ఘెరావ్‌చేయడం, వరంగల్ భూస్వాములకు కొత్త కాదుగాని, ఆరోజు వచ్చిన నిజనిర్ధారణకమిటీ సభ్యులలో తమను కాలేజీలోకాపీకొడుతూండగా పట్టుకున్న పంతుళ్లుండడంచూసి రాంపురం భూస్వాముల వీరకిశోరాలు కించిత్ సిగ్గుచెంది వెనక్కితగ్గారు.

ఆరోజు వెనక్కి తగ్గారుగాని తరువాతి రోజు విజృంభించారు. వెంకటమల్లు అన్న రాములును పట్టుకొని గ్రామరాజ్యానికీ రామరాజ్యానికీ చిహ్నమయిన పంచాయితీ ఆఫీసులో కట్టేసి నిజనిర్ధారణ కమిటీతో మాట్లాడినందుకు కొట్టబోయారు.

ఆగస్టుపోయి అక్టోబర్ వచ్చింది. అక్టోబర్ అంటె సారాపంచాంగంలో చైత్రమాసం. పెద్దపెద్ద గుత్తేదార్లమధ్య 25 శాతంపోటీ 75 శాతం సర్దుబాటు ప్రాతిపదికమీద సారావేలంపాట ముగిసింది. మూడేళ్లలో మూడవసారి సారాధర పెరిగింది, నిన్నగాకమొన్న 'సౌగ్రాం' రూపాయిన్నర ఉన్నది నాలుగున్నర అయింది. ఊళ్ళనూ జిల్లాలనూ మింగే గుత్తేదార్ల పెత్తనమేతప్ప దీనికీ వేరేకారణంలేదు. ధర తగ్గేవరకుసారాతాగొద్దని విప్లవపార్టీలన్నీ పిలుపిచ్చాయి. రాంపురంలోగూడ రాడికల్స్ సారాదుకాణాన్ని మూయించారు. సారావ్యాపారంవల్ల ప్రత్యక్షంగానో పరోక్షంగానో లాభపడే పెత్తందార్లందరికీ ఒళ్ళు భగ్గుమండింది.

దసరా (విజయదశమి)కి ముందురోజు రాములుకూ ఒకదొరకూ ఘర్షణజరిగింది. ఆ దొర తనకంచెలో గొడ్లూగొర్రెలూ మేపుకుంటున్న వారిమీద విరుచుకుపడ్డాడు. ఒకరినికొట్టాడు. ఎందుకుకొడుతున్నావని రాములు ప్రశ్నిస్తే రాములును కొట్టడానికి చెప్పుతీశాడు. రాములు తిరగబడి గొడ్డలితిరగేసి దొంచుకొట్టాడు. వెంకటమల్లు అడ్డమొచ్చి అన్నను గదిమాడు. దొరగాయాన్ని కడిగికట్టుకట్టాడు. అంతలో భూస్వాములంతా పోగయ్యేసరికి అన్నదమ్ములు పారిపోయారు. పోలీసులు వచ్చి గ్రామరాజ్యానికీ రామరాజ్యానికీ (పునశ్చరణ అనుకోకుంటే) ప్రతీకఅయిన గ్రామ పంచాయితీ కార్యాలయంలో మకాంవేసారు. ఆ రాత్రి మరొక దొరబిడ్డ రాములు గుడిసెకు కిరోసిన్‌పోసి నిప్పంటించాడు. రాములు అన్న కొమురయ్య అతికష్టంమీద నిప్పార్పుకొని గుడిసెలోవున్న గొడ్లనూ కోళ్ళనూ కాపాడుతున్నాడు. పోలీసులు కదిలిరాలేదు.

తరువాతిరోజు భూస్వాములు స్వయంగా సారాదుకాణాన్ని నడిపారు. పారిపోయిన అన్నదమ్ములు మూయించడానికి తిరిగొస్తారనికాబోలు. ఆరోజు రాలేదుగాని, పొలం బీడుపడుతుందన్న భయంతో అక్టోబర్ 20 సాయంత్రం వెంకటమల్లు తిరిగి వచ్చాడు. దొరల కొడుకులు నిన్ను చంపుతామని బెదిరిస్తున్నారు వెళ్ళిపొమ్మని తల్లి చెప్పినా వినలేదు. కొట్టింది తానుకాదు. పైగా గాయాలుకడిగి దెబ్బలకు కట్టుకట్టించింది తాను. ఎవరయినా తననెందుకు చంపాలి? అని వెంకన్న అమాయకంగా అడిగాడు.

21 తెల్లవారి దొరకొడుకులు వెంకన్నకోసం ఇల్లిల్లూ వెతికారు. తల్లినీ అక్కనూ వదినెనూ బూతులుతిట్టారు. ఇంటితలుపులు విరగగొట్టారు. పక్కింట్లో దాక్కొనివున్న వెంకన్న పారిపోయి చింతచెట్టుఎక్కితే పసిగట్టి దగ్గరికివచ్చారు. అతను కిందికిదూకి మళ్ళీ ఊరిబయటికి పారిపోతుంటే ఊరిచుట్టూ మాటేసిన వారిలో ఒకడు అటకాయించి మెడమీదకొట్టి కిందపడేసాడు. అందరూ వెంకన్నమీదపడ్డారు. అప్పుడు సమయం ఉదయం ఎనిమిదిన్నర. రెండుగంటలసేపు వెంకన్నను కట్టెలతో చితకకొట్టారు, కత్తులతో పొడిచారు. 'కూలి పెంచమంటావా?' 'రాడికల్‌నని చెప్పుకుంటావా?' 'చుట్టుపక్కలగ్రామాలలో ఎర్రజెండా ఎగరేసింది నువ్వుకాదా?' 'సర్పంచ్ పెట్టించిన సారాదుకాణం మూయిస్తావా?' అని అడుగుతూ 'రమణను చంపినట్టే నిన్ను చంపుతాము' అని చావగొట్టారు. అడ్డువచ్చినవాళ్ళను 'నువ్వూ రాడికల్‌వే' అనితిట్టారు. చివరికి ఊరిబయట చింతచెట్లకింద శవాన్నిపడేసి ఇంకా కసితీరక కణత మీద గొంతుమీద కత్తితోగాట్లుపెట్టి, ఏడుస్తూ దగ్గరికొచ్చిన వెంకన్న ఎనిమిది సంవత్సరాల మరదలిమీద రాయివిసిరి తరిమికొట్టి వెళ్ళిపోయారు. చేసింది దొరలకొడుకులే అయినా దొరలందరి ఆమోదంతోనూ జరిగింది హత్య. అందరూ ఆరోజు వూళ్లోనే ఉన్నారు. వెంకన్నను ఒక్కొక్కరి ఇంటికీ తీసుకుపోయి కొట్టారు.

పోలీసులొచ్చారు, కాని హంతకులయిన దొరల కొడుకులను అరెస్టుచేయడానికి కాదు. హత్యచేసినట్టు సర్పంచ్ వరంగల్‌జిల్లా పోలీసు అధికార్లకు చెప్పడానికిపోతే 'మీరేకాలబెట్టేయక మాదగ్గరికెందుకొచ్చారు?' అని ప్రశ్నించారట. వెంకన్నను చంపిన వాళ్ళందరిపేర్లూ అతనితల్లి పోలీసులకు చెప్పింది, కాని వాళ్ళ దృష్టిదానిమీద లేదు. తమ్ముడి శవాన్ని చూడడానికి రాములు రాకపోతాడాఅని వాళ్ళ ఎదురుచూపు. శవాన్ని పూడ్చిపెట్టేవరకూ 'రాములు ఎప్పుడు వస్తాడు?' అని హతుడి తోబుట్టువులను వేధిస్తూ మాటువేసారు పోలీసులు. అప్పటినుండి ఇప్పటివరకు గ్రామంలో ఎనిమిదిమంది జవాన్లతో పోలీసు క్యాంపుంది. వాళ్ళకోసం కంట్రోల్ బియ్యం గ్రామం ఖర్చుమీద సప్లైచేస్తున్నాడు హంతకుడయిన సర్పంచ్. హంతకులందరూ గ్రామంలోనే వున్నారు. విందులుచేసుకుంటున్నారు. పోలీసులకు విందులు చేస్తున్నారు. రాములువస్తే వాడినిగూడ చంపుతామని బాహాటంగా బెదిరిస్తూ తిరుగుతున్నారు. వచ్చేసంవత్సరం జెండా వందనానికి ఎవ్వరూ అడ్డురాకూడదన్న దేశభక్తి తప్పవాళ్ళలో వేరేస్వార్థం లేదు.

— కె. బాలగోపాల్